

ning, som man i den Henseende har gjort gældende af Højesteretsdommen, og som man har paaberaabt sig, vil vinde Bifald, og saa vil heller ikke § 4, 2det Stykke, vinde Tingets Bifald. Jeg ved intet yderligere at tilføje; jeg staar lidt ejendommeligt, da jeg mener, at Lovforslaget i og for sig er godt, ønskeligt og retfærdigt, men paa dette enkelte Punkt har en Plet, om jeg saa maa sige, men en Plet af den Beskaffenhed, at det overvejende Flertal i det andet Ting har ønsket, at den skulde blive staaende og af Hensyn til Kommunerne ikke sætter synderlig Pris paa, at Forslaget ellers bliver til Lov. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger, da der muligvis ved Sagens videre Behandling vil blive Lejlighed til at komme ind herpaa.

Johnsen: Som af den højtærede Indenrigsminister allerede bemærket er det af Regeringen fremsatte Lovforslag angaaende denne Sag foranlediget ved en Opfordring af Folketinget i Samlingen 1897—98, der fremkom i Anledning af et privat indbragt Lovforslag om Ekspropriation af Vejmateriale til Bivejes Anlæg og Vedligeholdelse. Lovforslaget, som det foreligger her vedtaget af Folketinget, er i alle de væsentligste Punkter enslydende med det i denne Samling fremsatte Regeringsforslag, naar undtages den i § 4, andet Stykke, gjorte Tilføjelse. Jeg siger udtrykkelig: i de væsentligste Punkter, thi der er ganske vist ogsaa andre Afgivelser end den nævnte, men dem tillægger jeg ikke nogen overordentlig stor Betydning. Lovforslaget gaar ud paa at give ensartede Regler for Afgivelse af Vejmateriale til Landeveje, offentlige Biveje, Gangstier og Jærnbaner, og dette maa vistnok siges at være rigtigt, da disse Forhold ganske kunne stilles ved Siden af hinanden. Nu ere disse Regler forskellige for Sogne- og Amtskommuner og for Jærnbaner. Der er saaledes en ikke ringe Forskel paa Sogne- og Amtskommunernes Stilling. Sognekommunerne ere ringere stillede end Amtskommunerne, idet disse kunne ekspropriere Materiale ikke blot til Vedligeholdelse, men ogsaa til Anlæg, medens Sognekommunerne kun kunne ekspropriere til Vedligeholdelse, men ikke til Anlæg og desuden i Reglen ikke kunne ekspropriere Sten undtagen til Broer og Stenkister. Overhovedet gælder der forskellige Regler med Hensyn til Sten, eftersom det er til Landeveje, offentlige Biveje eller Jærnbaner. Men der synes ingen Grund at være til, at der

skal gælde saa afvigende Regler i disse Forhold. — Ved Siden af indeholder Lovforslaget en Kodefikation af de i dette Forhold gældende Bestemmelser, noget, som vistnok maa anses for at være hensigtsmæssigt for dem, der skulle beskæftige sig med disse Sager. Nu maa der søges paa forskellige Steder i Forordninger, Love og ministerielle Cirkulærer og Skrivelser, hvad der er til Ulempe og Besvær for de paagældende. — Endvidere bestemmer Lovforslaget, at der skal gives Erstatning for Materialet ikke blot for den Skade, der sker paa Ejendommen ved Materialets Borttagelse, men tillige for selve Materialet, og det er vistnok det væsentligste i dette Lovforslag, at det gaar ud paa, at Erstatning skal gives ogsaa for selve Materialet. Naar det efter de gældende Bestemmelser ikke i Reglen er saaledes, kan det være forklarligt at Bestemmelse herom er kommen ind i Vejforordningen af 1793, thi paa den Tid vare Genstande som Grus, Sten og Sand ikke af synderlig Værdi for Ejerne, medens de vel havde Betydning for Kommunerne, men efterhaanden som Forholdene have forandret sig, og disse Genstande virkelig have faaet økonomisk Værdi for Ejerne, synes det ikke at være i god Overensstemmelse med Grundloven, at slikt kan borttages af Kommunerne uden Erstatning til Ejeren. Kommunen vil vel nok faa en Udgift, som den nu er fri for, men det kan ikke, naar man i det hele anser Bestemmelsen for billig og rigtig, være nogen afgørende Grund til, at Ejerne skulde være pligtige til at afgive deres Ejendom uden Erstatning. Jeg antager for øvrigt ikke, at Kommunerne ville føle det som en Uret, der gøres imod dem, thi efter, hvad der er oplyst i Bemærkningerne til Regeringens Lovforslag, er der af Regeringen indhentet Erklæringer over Lovforslaget fra samtlige Amsraad, hvoraf største Delen have udtalt sig enige i Lovforslagets Bestemmelser, og det er jo saaledes, at Amsraadene ikke alene selv ere interesserede i Sagen paa Amtskommunens Vegne, men tillige ere Sogneraadene naturlige Værge.

I Regeringsforslaget, som det sidst er forelagt i Folketinget, er der foretaget den Ændring i § 4, jeg før nævnte: „Herved ændres intet i Retten til uden Vederlag for Materialet at tage Grus og Sten paa Strandbredden uden for den sædvanlige Højvandslinie.“ Som jeg før nævnedes, er det den væsentligste Ændring, der er foretaget i Lovforslaget fra Folketingets Side, men det er ganske vist ogsaa en Ændring af